Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a patra)

19 noiembrie 2015*

„Trimitere preliminară — Procedură preliminară de urgență — Cooperare judiciară în materie civilă — Competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești — Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 — Articolul 23 litera (a) — Motive de refuz al recunoașterii deciziilor în materia răspunderii părintești — Ordine publică”

În cauza C-455/15 PPU,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Varbergs tingsrätt (Tribunalul de Primă Instanță din Varberg, Suedia), prin decizia din 25 august 2015, primită de Curte la 28 august 2015, în procedura

P

împotriva

Q,

CURTEA (Camera a patra),

compusă din domnul L. Bay Larsen, președintele Camerei a treia, îndeplinind funcția de președinte al Camerei a patra, domnii J. Malenovský și M. Safjan și doamnele A. Prechal (raportor) și K. Jürimäe, judecători,

avocat general: domnul M. Wathelet,

grefier: domnul I. Illéssy, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 27 octombrie 2015,

luând în considerare observațiile prezentate:

— pentru P, de A. Heurlin, advokat, și de M. Hellner;

— pentru Q, de K. Gerbauskas și de H. Mackevičius, advokatai;

— pentru guvernul suedez, de A. Falk, de U. Persson, de C. Meyer-Seitz și de L. Swedenborg, în calitate de agenți;

— pentru guvernul spaniol, de M. Sampol Pucurull, în calitate de agent;

— pentru guvernul lituanian, de D. Kriaučiūnas și de J. Nasutavičienė, în calitate de agenți;

* Limba de procedură: suedeza.

— pentru Comisia Europeană, de M. Wilderspin, în calitate de agent, asistat de S. Samuelsson și de M. Johansson, advokater;

după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea Regulamentului (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1347/2000 (JO L 338, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 6, p. 183), în special a articolului 23 litera (a) și a articolului 24 din acesta.

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între P, care are reședința în Suedia, pe de o parte, și Q, care are reședința în Lituania, pe de altă parte, cu privire la încredințarea copiilor lor.

Cadrul juridic

Convenția de la Haga din 1980

3 Articolul 3 din Convenția asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii, încheiată la Haga 25 la octombrie 1980 (denumită în continuare „Convenția de la Haga din 1980”), prevede:

„Prin excepție de la dispozițiile articolului precedent, autoritatea judiciară sau administrativă a statului solicitat nu este ținută să dispună înapoierea copilului, dacă persoana, instituția sau organismul care se împotrivește înapoierii sale stabilește:

a) că persoana, instituția sau organismul care avea în îngrijire copilul nu exercita efectiv dreptul privind încredințarea la data deplasării sau neînapoierii ori consimțise sau achiesase ulterior acestei deplasări sau neînapoieri;

b) că există un risc grav ca înapoierea copilului să-l expună unui pericol fizic sau psihic sau ca în orice alt chip să-l situeze într-o situație intolerabilă.

Autoritatea judiciară sau administrativă poate, de asemenea, să refuze a dispune înapoierea copilului, dacă constată că acesta se împotrivește la înapoierea sa și că a atins o vârstă sau o maturitate care face necesar să se țină seama de opinia sa.

[…]”

4 Convenția de la Haga din 1980 a intrat în vigoare la 1 decembrie 1983. Toate statele membre ale Uniunii Europene sunt părți contractante la aceasta.

Dreptul Uniunii

5 Considerentul (21) al Regulamentului nr. 2201/2003 menționează:

„Recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești pronunțate într-un stat membru ar trebui să se bazeze pe principiul încrederii reciproce, iar motivele de refuz al recunoașterii ar trebui reduse la minimul necesar.”

6 Articolul 8 din regulament, intitulat „Competență de fond”, prevede la alineatul (1):

„Instanțele judecătorești dintr-un stat membru sunt competente în materia răspunderii părintești privind un copil care are reședința obișnuită în acest stat membru la momentul la care instanța este sesizată.”

7 Articolul 11 din regulamentul menționat, intitulat „Înapoierea copilului”, prevede:

„(1) În cazul în care o persoană, instituție sau orice alt organism căruia/căreia i s-a încredințat copilul solicită autorităților competente dintr-un stat membru să pronunțe o hotărâre judecătorească pe baza [Convenției de la Haga din 1980] în vederea obținerii înapoierii copilului care a fost deplasat sau reținut ilicit într-un alt stat membru decât statul membru în care copilul își avea reședința obișnuită imediat înainte de deplasarea sau de reținerea sa ilicită, se aplică alineatele (2)-(8).

[…]

(6) În cazul în care o instanță judecătorească a pronunțat o hotărâre de neînapoiere în temeiul articolului 13 din Convenția de la Haga din 1980, instanța trebuie să transmită de îndată, fie direct, fie prin intermediul autorității sale centrale, o copie a hotărârii judecătorești de neînapoiere și a documentelor pertinente, în special un proces-verbal al ședințelor instanței competente sau autorității centrale din statul membru în care copilul își avea reședința obișnuită imediat înaintea deplasării sale sau reținerii sale ilicite, în conformitate cu dreptul intern. Instanța trebuie să primească toate documentele menționate în termen de o lună de la data hotărârii de neînapoiere.

(7) Cu excepția cazului în care instanțele judecătorești din statul membru în care copilul își avea reședința obișnuită imediat înainte de deplasarea sa sau de reținerea sa ilicită au fost deja sesizate de una dintre părți, instanța judecătorească sau autoritatea centrală care primește informația menționată la alineatul (6) trebuie să o notifice părților și să le invite să prezinte observații instanței, în conformitate cu dreptul intern, în termen de trei luni de la data notificării, pentru ca instanța judecătorească să examineze problema încredințării copilului.

Fără a aduce atingere normelor în materie de competență prevăzute de prezentul regulament, instanța judecătorească închide cauza în cazul în care nu a primit nicio observație în termenul prevăzut.

(8) Fără a aduce atingere unei hotărâri de neînapoiere pronunțate în conformitate cu articolul 13 din Convenția de la Haga din 1980, orice hotărâre ulterioară prin care se dispune înapoierea copilului, pronunțată de o instanță competentă în temeiul prezentului regulament, este executorie în conformitate cu capitolul III secțiunea 4, în vederea asigurării înapoierii copilului.”

8 Potrivit articolului 15 din Regulamentul nr. 2201/2003, intitulat „Trimiterea la o instanță mai bine plasată pentru a soluționa cauza”:

„(1) Cu titlu de excepție, instanțele judecătorești dintr-un stat membru competente pentru a soluționa cauza pe fond pot, în cazul în care consideră că o instanță dintr-un alt stat membru cu care copilul are o legătură specială este mai bine plasată pentru a soluționa cauza sau o parte specifică a acesteia și atunci când acest lucru servește interesul superior al copilului:

(a) să suspende procedura sau respectiva parte a acesteia și să invite părțile să depună o cerere la instanța judecătorească din acest alt stat membru în conformitate cu alineatul (4) sau

(b) să solicite instanței judecătorești din alt stat membru să-și exercite competența în conformitate cu alineatul (5).

(2) Alineatul (1) se aplică:

(a) la cererea uneia dintre părți sau

(b) la inițiativa instanței judecătorești sau

(c) la solicitarea instanței judecătorești dintr-un alt stat membru cu care copilul are o legătură specială, în conformitate cu alineatul (3).

Cu toate acestea, trimiterea se poate efectua, la inițiativa instanței sau la solicitarea instanței dintr-un alt stat membru, numai dacă este acceptată de cel puțin una dintre părți.

(3) În sensul alineatului (1), se consideră că un copil are o legătură specială cu un stat membru în cazul în care:

(a) după sesizarea instanței judecătorești menționate la alineatul (1), copilul și-a dobândit reședința obișnuită în acest stat membru sau

(b) copilul a avut reședința obișnuită în acest stat membru sau

(c) copilul este resortisant al acestui stat membru sau

(d) unul dintre titularii răspunderii părintești își are reședința obișnuită în acest stat membru sau

(e) litigiul se referă la măsurile de protecție a copilului privind administrarea, conservarea sau dispoziția cu privire la bunurile deținute de copil, bunuri care se află pe teritoriul acestui stat membru.

(4) Instanța judecătorească din statul membru competentă pentru a soluționa cauza pe fond acordă un termen în care instanțele judecătorești din celălalt stat membru trebuie să fie sesizate în conformitate cu alineatul (1).

În cazul în care instanțele nu sunt sesizate în acest termen, instanța sesizată continuă să-și exercite competența în conformitate cu articolele 8-14.

(5) Instanțele judecătorești din acest alt stat membru pot, în cazul în care este în interesul superior al copilului, din cauza circumstanțelor specifice ale cauzei, să se declare competente într-un termen de șase săptămâni de la data sesizării acestora pe baza alineatului (1) litera (a) sau (b). În acest caz, prima instanță sesizată își declină competența. În caz contrar, prima instanță sesizată continuă să-și exercite competența în conformitate cu articolele 8-14.

[…]”

9 Articolul 23 din acest regulament, intitulat „Motive de refuz al recunoașterii hotărârilor judecătorești în materia răspunderii părintești”, prevede:

„O hotărâre judecătorească pronunțată în materia răspunderii părintești nu este recunoscută:

(a) în cazul în care recunoașterea contravine în mod evident ordinii publice din statul membru în care se solicită recunoașterea, luând în considerare interesul superior al copilului;

[…]”

10 Articolul 24 din Regulamentul nr. 2201/2003, intitulat „Interzicerea controlului competenței instanței judecătorești de origine”, prevede:

Competența instanței judecătorești din statul membru de origine nu poate fi controlată. Criteriul ordinii publice menționat la […] articolul 23 litera (a) nu se poate aplica normelor de competență menționate la articolele 3-14.”

11 Potrivit articolului 26 din același regulament, intitulat „Interzicerea revizuirii pe fond”:

„În niciun caz, hotărârea judecătorească nu poate face obiectul unei revizuiri pe fond.”

Litigiul principal și întrebarea preliminară

12 Din decizia de trimitere reiese că P și Q au avut împreună copiii V, născut în 2000, și S, născut în 2009. Cuplul s-a format în 1997. P și Q au locuit împreună până în 2003, anul separării lor. Šilutės rajono apylinkės teismas (Tribunalul Districtual din Šilutė, Lituania) a pronunțat divorțul acestora la 6 ianuarie 2003. În anul 2006, această instanță a pus capăt acordului referitor la efectele juridice ale căsătoriei. Potrivit acestei din urmă hotărâri, reședința lui V a fost stabilită la domiciliul lui Q, mama sa, însă exercitarea autorității părintești era împărțită între cei doi părinți. Familia a părăsit însă Lituania încă din anul 2005 pentru a se stabili în Suedia, unde s-a înscris în registrul populației în 2006. S s-a născut în Suedia. Cei doi copii vorbesc suedeza și au fost școlarizați în Falkenberg (Suedia), unde locuiesc cele mai multe dintre persoanele pe care le frecventează.

13 La 27 noiembrie 2013, P a descoperit că Q și cei doi copii dispăruseră. A rezultat că Q luase legătura cu serviciile sociale ale comunei Falkenberg, care a inițiat o anchetă după ce Q a susținut că ea însăși și copiii săi fuseseră victime ale unor infracțiuni săvârșite de P. Actele în discuție au fost denunțate la poliție, iar Q și copiii au fost plasați într-un centru de îngrijire. Câteva luni mai târziu, ancheta preliminară efectuată împotriva lui P a fost clasată. Acestuia i s-a interzis însă să intre în contact cu Q și cu copiii săi.

14 La 29 martie 2014, Q i-a dus pe cei doi copii ai săi în Lituania. Părinții beneficiau în acel moment de o încredințare în comun a celor doi copii. Aceștia au fost înscriși la 31 martie 2014 în registrul populației al comunei Šilutė (Lituania).

15 La 8 aprilie 2014, Q a formulat o acțiune împotriva lui P la Šilutės rajono apylinkės teismas (Tribunalul Districtual din Šilutė), solicitând ca această instanță să adopte o decizie provizorie referitoare la reședința și la încredințarea lui S, precum și o decizie prin care să i se acorde o pensie alimentară pentru cei doi copii.

16 La 11 aprilie 2014, P a sesizat instanța de trimitere cu o acțiune împotriva lui Q pentru a-i fi acordată încredințarea exclusivă a celor doi copii.

17 În aceeași zi, Šilutės rajono apylinkės teismas (Tribunalul Districtual din Šilutė) a stabilit cu titlu provizoriu reședința lui S la domiciliul mamei sale.

18 În luna iunie 2014, P a depus la Ministerul Afacerilor Externe (Utrikesdepartementet) al Regatului Suediei o cerere de înapoiere a copiilor în sensul Convenției de la Haga din 1980.

19 La 4 septembrie 2014, Vilniaus apygardos teismas (Tribunalul Regional din Vilnius, Lituania) a respins cererea de înapoiere a copiilor prezentată de P, iar, la 21 octombrie 2014, Lietuvos apeliacinis teismas (Curtea de Apel a Lituaniei) a confirmat această hotărâre, care se întemeia pe articolul 13 din Convenția de la Haga din 1980.

20 La 18 octombrie 2014, după o cercetare judecătorească efectuată în ședința de judecată în lipsa lui Q, instanța de trimitere i-a acordat cu titlu provizoriu lui P încredințarea exclusivă a lui S.

21 În urma sesizării din 8 aprilie 2014, Šilutės rajono apylinkės teismas (Tribunalul Districtual din Šilutė) a stabilit, printr-o hotărâre din 18 februarie 2015, reședința lui S la domiciliul lui Q și l-a obligat pe P la plata unei pensii alimentare pentru cei doi copii.

22 Instanța de trimitere consideră că propria sa competență se întemeiază pe articolul 8 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2201/2003, de vreme ce, la momentul introducerii acțiunilor în fața Šilutės rajono apylinkės teismas (Tribunalul Districtual din Šilutė), la 8 aprilie 2014, și în fața sa, la 11 aprilie 2014, cei doi copii aveau reședința obișnuită în Suedia în sensul acestei dispoziții.

23 În fața instanței de trimitere, P invocă faptul că, pentru ca aceasta din urmă să rămână sesizată cu procedura principală, hotărârea pronunțată de Šilutės rajono apylinkės teismas (Tribunalul Districtual din Šilutė) la 18 februarie 2015 nu trebuie să fie recunoscută. Acest refuz al recunoașterii trebuie, în opinia sa, să se întemeieze pe articolul 23 litera (a) din Regulamentul nr. 2201/2003.

24 P recunoaște că, potrivit articolului 24 din acest regulament, se interzice în mod normal controlul competenței instanței judecătorești din statul membru de origine. În opinia sa, această dispoziție nu se referă, cu toate acestea, la articolul 15 din regulamentul menționat, pe care Šilutės rajono apylinkės teismas (Tribunalul Districtual din Šilutė) și-a întemeiat competența. Această instanță ar fi încălcat însă acest articol 15 atunci când s-a declarat competentă fără a fi fost invitată să facă acest lucru de către instanța de trimitere.

25 Tot potrivit lui P, Šilutės rajono apylinkės teismas (Tribunalul Districtual din Šilutė) a dedus, în plus, din faptul că o instanță lituaniană refuzase să dispună înapoierea copilului în temeiul articolului 13 din Convenția de la Haga din 1980, că reședința obișnuită a acestui copil se afla de acum în Lituania.

26 Deși admite că clauza de ordine publică trebuie interpretată restrictiv, P susține că subzistă o anumită marjă de apreciere în cazul unei erori grave săvârșite de instanța străină. În opinia sa, Šilutės rajono apylinkės teismas (Tribunalul Districtual din Šilutė) a săvârșit o astfel de eroare atunci când, în mod intenționat sau involuntar, a încălcat nu numai articolul 15 din Regulamentul nr. 2201/2003, ci și principiul fundamental potrivit căruia competența de soluționare în materia răpirii de copii revine *in fine* instanțelor judecătorești din țara în care copilul are reședința inițială.

27 În fața instanței de trimitere, Q arată că articolul 24 din regulamentul menționat interzice controlul competenței instanței judecătorești a unui stat membru. Singura ipoteză în care hotărârea pronunțată de Šilutės rajono apylinkės teismas (Tribunalul Districtual din Šilutė) la 18 februarie 2015 ar putea să nu fie recunoscută ar fi aceea în care ar fi contrară ordinii publice. Or, potrivit lui Q, această situație nu s-ar regăsi în cauză, întrucât rezultă în mod clar că P nu își îndeplinește obligațiile părintești în mod adecvat și că, în consecință, S trebuie să rămână la mama sa. Acest lucru ar fi fost constatat în cadrul a patru proceduri diferite. În plus, copiii ar fi școlarizați în Lituania, nu ar exista vreun risc pentru sănătatea sau pentru dezvoltarea lor și nu ar fi fost încălcată nicio normă de drept. Vilniaus

apygardos teismas (Tribunalul regional din Vilnius) și Lietuvos apeliacinis teismas (Curtea de Apel a Lituaniei) ar fi statuat că cei doi copii au fost aduși legal în Lituania de către mama lor. Instanța de trimitere nu ar avea niciun motiv să se îndoiască de aprecierea efectuată de aceste instanțe și de autoritățile lituaniene.

28 Q arată de asemenea că, până la 18 februarie 2015, P a participat în mod activ la procesele care au avut loc în fața instanțelor lituaniene. Acesta ar fi dispus de asemenea de mijloace procedurale pentru a ataca hotărârile pronunțate. În plus, acesta ar fi renunțat din proprie inițiativă la cererea sa prin care solicita ca reședința lui V să fie stabilită la el și ar fi acceptat astfel ca acest copil să locuiască cu mama sa în Lituania. În consecință, solicitând să îi fie încredințat S, P ar încălca drepturile și interesele legitime ale celor doi copii.

29 În aceste condiții, Varbergs tingsrätt (Tribunalul de Primă Instanță din Varberg) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Instanța de trimitere trebuie ca, în temeiul articolului 23 litera (a) din Regulamentul nr. 2201/2003 sau al unei alte dispoziții și fără a aduce atingere articolului 24 din acest regulament, să refuze recunoașterea deciziei pronunțate de Šilutės rajono apylinkės teismas (Tribunalul Districtual din Šilutė) la 18 februarie 2015 și […] să continue procedura referitoare la încredințare cu care este sesizată în prezent?”

Cu privire la procedura preliminară de urgență

30 Varbergs tingsrätt (Tribunalul de Primă Instanță din Varberg) a solicitat ca prezenta trimitere preliminară să fie judecată potrivit procedurii preliminare de urgență prevăzute la articolul 107 din Regulamentul de procedură al Curții. Acesta explică faptul că, de la plecarea lui S cu mama sa, la 29 martie 2014, P nu a mai avut ocazia să îl întâlnească. Dacă procedura din litigiul principal s-ar mai prelungi, aceasta ar aduce atingere intereselor acestui copil și ar afecta relațiile sale cu tatăl său.

31 Trebuie să se constate, în primul rând, că prezenta trimitere preliminară privește interpretarea Regulamentului nr. 2201/2003, care a fost adoptat în special în temeiul articolului 61 litera (c) CE, în prezent articolul 67 TFUE, care figurează în titlul V din partea a treia din Tratatul FUE, privind spațiul de libertate, securitate și justiție, astfel încât această trimitere intră în domeniul de aplicare al procedurii preliminare de urgență definit la articolul 107 din Regulamentul de procedură.

32 În al doilea rând, este necesar să se arate că prezenta cauză privește un copil de șase ani care este separat de tatăl său de peste un an și pe care, potrivit instanței de trimitere, acesta din urmă nu a mai avut ocazia să îl întâlnească. Rezultă că prelungirea situației actuale ar putea să afecteze grav relația viitoare a acestui copil cu tatăl său.

33 În aceste condiții, Camera a patra a Curții a decis, în temeiul articolului 108 din Regulamentul de procedură, la propunerea judecătorului raportor și după ascultarea avocatului general, să admită cererea instanței de trimitere privind judecarea trimiterii preliminare potrivit procedurii de urgență.

Cu privire la întrebarea preliminară

34 Prin intermediul întrebării formulate, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă articolul 23 litera (a) din Regulamentul nr. 2201/2003 trebuie interpretat în sensul că, în împrejurări precum cele în discuție în litigiul principal, această dispoziție permite instanței judecătorești dintr-un stat membru care se consideră competentă să se pronunțe cu privire la încredințarea unui copil să refuze recunoașterea unei hotărâri a unei instanțe judecătorești dintr-un alt stat membru care s-a pronunțat cu privire la încredințarea acestui copil.

35 Trebuie amintit că, potrivit considerentului (21) al regulamentului menționat, acesta se întemeiază pe concepția potrivit căreia recunoașterea și executarea hotărârilor pronunțate într-un stat membru trebuie să se bazeze pe principiul încrederii reciproce, iar motivele de refuz al recunoașterii trebuie reduse la minimul necesar.

36 În acest sistem, articolul 23 din Regulamentul nr. 2201/2003, care prevede motivele ce pot fi invocate împotriva recunoașterii hotărârilor judecătorești în materia răspunderii părintești, trebuie să primească o interpretare strictă întrucât constituie un obstacol în calea realizării unuia dintre obiectivele fundamentale ale acestui regulament, astfel cum a fost amintit la punctul precedent din prezenta hotărâre.

37 Deși nu este de competența Curții să definească conținutul ordinii publice a unui stat membru, acesteia îi revine totuși obligația de a controla limitele în cadrul cărora instanța dintr-un stat membru poate recurge la această noțiune pentru a refuza recunoașterea unei hotărâri pronunțate în alt stat membru (a se vedea prin analogie Hotărârea Diageo Brands, C-681/13, EU:C:2015:471, punctul 42).

38 În plus, spre deosebire de clauza de ordine publică prevăzută la articolul 34 punctul 1 din Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (JO 2001, L 12, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 3, p. 74), care a făcut obiectul jurisprudenței citate la punctul precedent din prezenta hotărâre, articolul 23 litera (a) din Regulamentul nr. 2201/2003 impune ca hotărârea judecătorească referitoare la un eventual refuz să fie pronunțată luând în considerare interesul superior al copilului.

39 Pentru acest motiv, recurgerea la clauza de ordine publică prevăzută la articolul 23 litera (a) din regulamentul menționat nu ar trebui să fie admisă decât în ipoteza în care, luând în considerare interesul superior al copilului, recunoașterea hotărârii pronunțate într-un alt stat membru ar încălca în mod inacceptabil ordinea juridică a statului solicitat, întrucât ar aduce atingere unui principiu fundamental. Pentru a respecta interdicția revizuirii pe fond a hotărârii pronunțate în alt stat membru, prevăzută la articolul 28 din același regulament, atingerea ar trebui să constituie o încălcare vădită, din perspectiva interesului superior al copilului, a unei norme de drept considerate esențială în ordinea juridică a statului solicitat sau a unui drept recunoscut ca fiind fundamental în această ordine juridică (a se vedea prin analogie Hotărârea Diageo Brands, C-681/13, EU:C:2015:471, punctul 44).

40 Cu toate acestea, în ceea ce privește cauza principală, din dosarul de care dispune Curtea nu reiese că există o astfel de normă de drept, considerată esențială în ordinea juridică a Regatului Suediei, sau un astfel de drept, recunoscut ca fiind fundamental în această ordine juridică, care ar fi încălcate dacă hotărârea pronunțată de Šilutės rajono apylinkės teismas (Tribunalul Districtual din Šilutė) la 18 februarie 2015 ar fi recunoscută.

41 P susține, cu toate acestea, că recunoașterea deciziei menționate trebuie să fie refuzată în temeiul articolului 23 litera (a) din Regulamentul nr. 2201/2003, întrucât instanța menționată s-a declarat competentă cu încălcarea articolului 15 din acest regulament.

42 În această privință, trebuie amintit că articolul 24 din regulamentul menționat interzice orice control al competenței instanței judecătorești din statul membru de origine și precizează chiar explicit că articolul 23 litera (a) din același regulament nu poate fi utilizat pentru a efectua un astfel de control.

43 Desigur, este adevărat că, astfel cum subliniază P, articolul 24 din Regulamentul nr. 2201/2003 face trimitere numai la articolele 3-14 din acest regulament, iar nu la articolul 15 din regulamentul menționat.

44 Cu toate acestea, este necesar să se arate că articolul 15 din Regulamentul nr. 2201/2003, care figurează în capitolul II din acest regulament, intitulat „Competență”, completează normele de competență enunțate la articolele 8-14 din capitolul menționat cu un mecanism de cooperare care permite

instanței judecătorești dintr-un stat membru, competentă să soluționeze cauza în temeiul uneia dintre aceste norme, să procedeze, cu titlu de excepție, la trimiterea la o instanță mai bine plasată pentru a soluționa cauza.

45 Rezultă că, astfel cum a arătat avocatul general la punctul 72 din luarea de poziție, o pretinsă încălcare a articolului 15 din regulamentul menționat de către instanța judecătorească dintr-un stat membru nu permite instanței judecătorești dintr-un alt stat membru să controleze competența acestei prime instanțe, în pofida faptului că interdicția prevăzută la articolul 24 din același regulament nu conține o referire expresă la acest articol 15.

46 În fond, trebuie arătat că instanța din statul solicitat nu poate, în caz contrar fiind repusă în discuție finalitatea Regulamentului nr. 2201/2003, să refuze recunoașterea unei hotărâri pronunțate în alt stat membru numai pentru motivul că apreciază că în acea hotărâre dreptul național sau dreptul Uniunii a fost aplicat greșit.

47 P consideră de asemenea că, pentru a nu se aduce atingere înseși principiilor care stau la baza sistemului aplicabil deplasărilor ilicite de copii, prevăzut de același regulament, trebuie să fie posibil să se refuze recunoașterea hotărârii menționate.

48 În această privință, este necesar să se arate că Regulamentul nr. 2201/2003 conține, la articolul 11, dispoziții speciale referitoare la înapoierea unui copil care a fost deplasat ilicit într-un alt stat membru decât statul membru în care copilul își avea reședința obișnuită imediat înainte de deplasarea sau de reținerea sa ilicită.

49 În plus, acest articol prevede, la alineatul (8), o procedură autonomă, care permite rezolvarea posibilelor probleme legate de existența unor hotărâri conflictuale în materie (a se vedea în acest sens Hotărârea Rinau, C-195/08 PPU, EU:C:2008:406, punctul 63, și Hotărârea Povse, C-211/10 PPU, EU:C:2010:400, punctul 56).

50 Astfel, chiar dacă s-ar presupune că în cauza principală apare o dificultate legată de reținerea ilicită a unui copil, o astfel de dificultate nu ar trebui să fie rezolvată printr-un refuz al recunoașterii, în temeiul articolului 23 litera (a) din Regulamentul nr. 2201/2003, a unei hotărâri cum este cea pronunțată de Šilutės rajono apylinkės teismas (Tribunalul Districtual din Šilutė) la 18 februarie 2015, ci, dacă este cazul, printr-o recurgere la procedura prevăzută la articolul 11 din acest regulament.

51 Procedura menționată permite instanței din statul membru al reședinței obișnuite a copilului înaintea deplasării sau a reținerii sale ilicite să pronunțe o hotărâre ulterioară pentru a asigura înapoierea copilului în statul membru în care acesta avea reședința obișnuită imediat înaintea deplasării sau a reținerii sale ilicite.

52 Trebuie amintit însă că instanța competentă, înainte de pronunțarea unei astfel de hotărâri, trebuie să țină seama de motivele și de elementele de probă care au stat la baza hotărârii de neînapoiere (Hotărârea Povse, C-211/10 PPU, EU:C:2010:400, punctul 59).

53 Din ansamblul considerațiilor care precedă rezultă că trebuie să se răspundă la întrebarea adresată că articolul 23 litera (a) din Regulamentul nr. 2201/2003 trebuie interpretat în sensul că, în absența unei încălcări vădite, din perspectiva interesului superior al copilului, a unei norme de drept considerate esențială în ordinea juridică a unui stat membru sau a unui drept recunoscut ca fiind fundamental în această ordine juridică, această dispoziție nu permite instanței judecătorești din acest stat membru care se consideră competentă să se pronunțe cu privire la încredințarea unui copil să refuze recunoașterea unei hotărâri a unei instanțe judecătorești dintr-un alt stat membru care s-a pronunțat cu privire la încredințarea acestui copil.

Cu privire la cheltuielile de judecată

54 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a patra) declară:

Articolul 23 litera (a) din Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1347/2000 trebuie interpretat în sensul că, în absența unei încălcări vădite, din perspectiva interesului superior al copilului, a unei norme de drept considerate esențială în ordinea juridică a unui stat membru sau a unui drept recunoscut ca fiind fundamental în această ordine juridică, această dispoziție nu permite instanței judecătorești din acest stat membru care se consideră competentă să se pronunțe cu privire la încredințarea unui copil să refuze recunoașterea unei hotărâri a unei instanțe judecătorești dintr-un alt stat membru care s-a pronunțat cu privire la încredințarea acestui copil.

Semnături